Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Ч. 42 (477). Неділя, дня 14. жовтня 1928. Рік X.

Адреса Редакції і Адміністрації „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ ПЕРЕМИШЛЬ, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807 Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. Передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Živnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно для Америки 2½ дол. річно.

Ціна примірника 25 с.

Редактор приймає щодня від год. 11—1.

Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орґан.

ТАРИФА ОГОЛОШЕНЬ: за текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 6 шпальт анонсових) 0·24 зол., для дрібних промисловців укр. інстит. 0·16 зол. Дрібні оголошення по 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголошення 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністрації по 0·10 зол. за слово. Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші. Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

За культуру нашого села

Саме рік тому один з професорів варшавського університету, випускаючи величезну книгу з описом Польщі, сказав про нас таке:

„Ukraińców niema. Jest tylko dzicz żyjąca po lasach, a utrzymywana w karności tylko silną ręką policji państwowej..“

Проти такого осуду про нас запротестували всі наші часописи і хто лиш почував себе Українцем, був обурений до краю. Але на тім і скінчилось: Ми обурилися, запротестували і конець...

І тепер уявім собі таке: Якийсь Анґлієць чи Француз читає собі книжку того „ученого“, а опісля попадає йому в руки часопис, у якому написано, що Українці домагаються своїх шкіл і прав для своєї мови. Анґлієць чи Француз здивується, що та „дзіч“ чогось такого прагне і задумає більше довідатися про нас. Знайде якусь стару мапу, знайде зачеркнені наші границі — а потім почне розчитуватись в польській чи нашій пресі.

І щож він вичитає? Про бандитів, про пияків, про парубоцькі порахунки ножами і колами, про кріваві весілля, про брак зацікавлення освітою, орґанізаціями спорту і фізичного виховання, про хрунів при виборах і тд. — т. є. вичитає таке, що потвердить йому слова варшавського професора.

І тепер уявім собі, що цей чоловік ще не буде переконаний про правду слів „ученого“, піде до тих, що були в нашій землиці, переїздили через неї і бачили її. Спитає їх про нас — а ті йому скажуть про наше село більш-менш таке: „На селі в ночі ви почуєте гойки та крики. Бійки на порядку дня. Весілля не обійдуться без крови та пиянства. Парубоцтво, з шапкою на вухо, з понурим поглядом, руки в кишені ні привитатися ні попращатися не знає. Старшого не пошанують. Кождого викплять. В хаті рідко де книжку найдете. Неграмотних маса. Господарка дуже-дуже собі простенька. Гиґієни майже ніякої і тд.“

І якщо таке свідоцтво буде про наше село видане — вдармося в груди: чи воно по части не правдиве? І чи ми не належимо до людий, що тільки обтесаною колодою можуть бути а ніколи культурною людиною? Чи ми маємо право домагатися того, що прислугує культурному народови, коли той нарід здичілий, неосвічений, темний і в світі почувається, як у лісі?

Таж те все потверджують щоденні шпальти часописів, виповнені такими фактами, що аж мороз по шкурі йде. Потверджують судові процеси, потверджують статистичні дані про те, кілько у нас випивають горівки, кілько купують книжок, передплачують часописей, зуживають мила і тд. Тисячі-тисячі сумних фактів, що голосують за тим, щоб нас світ узнав некультурним, здичілим народом.

Читаючи й обсервуючи щоденне життя, можемо сміло твердити, що перед нами отвирається пропасть — така, як недавно перед Росією — морального упадку і моральної смерти. І коли великі культурні народи, як от Італія, вертають з того шляху, на який зіпхнула їх війна — що вчинила звіра з чоловіка і звихнула усі суспільности, — коли у неї провадиться за почином держави остру боротьбу проти лиха: проти горівки, проти строїв, проти проклонів, проти тютюну, проти простаковатости ітд. — то ми бідкаємо та охкаємо та ломимо руки. Навіть усі орґанізації — здається — йдуть з тим кличем: „Ратуймо, що ще дасться!“

Щось попсулося в нашій народній психіці. Переживаємо якусь духову недугу, що точить нас на усіх ділянках життя, у всіх орґанізаціях: політичних, економічних, освітних і фізичного виховання. У нас просто не мислимий такий факт, про який оповідає др. Доран, керманич уряду прогібіції, а саме, що він за три місяці подорожі по Америці не видів ні одної пяної людини, просто не до здійснення у нас таке буденне явище з Франції, що там кождій жінці і дитині дають перше місце і усяко стараються їй допомогти, або фінляндські весілля без каплі горячих трунків. Десь в безвістя запалися пословиці про нашу гостинність та шанобу для старших і тим одним може моглибми потішатися, що у наших опікунів не краще.

Але така потіха мала. У них є уряди, які дбають про культурний вишкіл своїх горожан. Є фонди, є часописи, є школи, є орґанізації і величезна література.

А в нас? Усього того дасть Біг. Обмежені на власні сили мусимо одначе застановитись над тим явищем духового звиродніння народніх мас і мусимо найти дорогу, щоб з багна, у яке входимо вийти у культурний світ — між люди...

І тут саме поле до попису для усіх урядів громадських, усіх орґанізацій і установ. Надходить осінь і зима з довгими вечорами. Та пора надходить, коли у нас найбільшого розгону набирає освітна і орґанізаційна праця. І коли перейшов у нас клич: Геть з корчмою! — то вслід за ним повинен піти другий і третий і четвертий:

Місяць жовтень — геть з байдужністю до книжки і часописи! Листопад — місяць нашого пробудження — геть з політичною хруніядою, індеферентизмом і партійними сварками. Грудень — геть з неграмотностю і темнотою! Січень — геть з грубіянством, простацтвом, буйною парубоцькою вдачею! Лютий — геть з брудом, нехлюйством і нечистостю!

І так можнаб собі розложити цілу працю на зиму — а до тої праці повинні станути перш усього наші установи, Читальні, Соколи, Луги і Кооперативи і всі ті, що хочуть стати членами культурного народу — з яким рахувавбися світ — і з яким не поводилисьби, як з дикуном з Африки. Всі ті, що ще почуття обовязку супроти Будучого і супроти грядучих поколінь не затратили. — К-к.

Честь, кому честь!

Боротьба з коршмою у нас ведеться, хоть як тяжко її вести супроти могучих оборонців коршми. Вже посипались і погрози з жидівських ґазет, що наш нарід хліб відбирає жидівським коршмарам. Цікаві люди! То щоби хтось мав легкий хліб, має наш нарід заливатись отруєю. Та ми, українські селяни, на це не зважаймо але робім своє — ведім завзято боротьбу з нашим найбільшим ворогом — коршмою. А прикладом для нас нехай буде невеличке гірське село Корчин рустикальний, повіт Сколе. Ось що пишуть нам селяни з того села:

„Наша громада постановила скасувати коршму. Тому вже 2. вересня внесли ми письмо до Гром. Уряду з жаданням переведення голосування в справі заборони продажі алькогольних напитків. І все було в порядку. Та „спренжиста“ поліція — як все і всюди, так і тут мусіла запхати свої три ґроші. Прийшов постерунковий зі Сколього, зачав стягати протоколи, застрашувати, провірювати і тп. Ходив по ночі, казав, що підписи сфалшовані, що не вільно цього робити, що він про це не знає і т. п. Скінчилося на тім, що в ночі забрав від секретаря письмо з підписами. Та на другий день мусів принести, бо вже задалеко загнався. Комітет в складі: Корчинського Івана, Кирчова Теодора, Каричорта Антона і Лучкова Андрія не застрашувався і вів підготовчі праці. Врешті 23. вересня відбулося від год. 14 — 21 голосування. Люди заохочені священиком, пішли масово до голосування картками. Вислід був дуже гарний! На 506 управнених до голосування пішло 373 громадян; прийшли численно і жінки. Коли зважити, що в селі є багато жидів (є нівроку аж 7 склепів жидівських), богато старших і таких, що пішли на заробітки, а в кінці й те, що знайшлися байдужні — то треба сказати, що тут повна побіда. За коршмою не було ні одного голосу. Треба з признанням зазначити, що справою занялося горячо Т-во „Сокіл“, а також і це, що сам війт Малярчин Роман, як і зверхність громадська поставилися до цієї справи дуже прихильно. За це їм честь і слава!“

Так отже Корчин руст. позбувся коршми. Ступаймо в сліди цего прикладного села і до нового року хай і сліду не стане з коршми в кождім селі. Добре булоб, щоб в кождім селі, де народним голосованнєм знесено корчму комітет постарався о памятковий хрест, якийби грядучим пололінням пригадував цю важну подію, так само як панщизняні хрести пригадують нам важну подію знесення панщини.

ДО КНИЖКИ!

Місяць жовтень вже від декількох літ обходиться у нас як місяць, присвячений культурі книжки. Робиться виставу книжки, свято книжки, відчити про книжку і т. д.

Значіння того рода свят незвичайно велике. Книжка в культурному світі займає таке становище, що без неї неможливо уявити собі ні одної праці, ні одного дня. Вона одних вчить, другим піддає думку, третих розважує, четвертих на борців виховує.

І нераз цілі покоління виховує одна книжка. Цілі періоди історії. Пригадатиби лиш „Кобзар“ Шевченка. Вона, сіра й непоказна виковує долю народів, долю держав і одиниць.

На жаль у нас книжка і взагалі друковане слово не находять ще зрозуміння. Ті, які були друковані у скількости 1000 примірників ще досі залягають книгарські полиці, а в Галичині друкується на 7 міліонів Українців так мало книжок, що просто сором. І коли у хаті кождого Німця чи Чеха найти можна добру бібліотеку, то у нас дивуються дуже, як хто має в шафі 100 книжок та не хвалиться ними. Цілі села є, де в хаті крім податкової книжки не найдеш иншої. Тому треба і нам ступати в сліди культурних народів і учитись цінити книжку. Бо тільки книжка поможе нам стати культурним і свідомим народом. З надходячим місяцем книжки повинен кождий отсе зробити:

1) Кождий з нас купить тільки книжок, скільки осіб буде в хаті. Щоб для кождого було. В той спосіб збільшимо попит і як розкупимо 7 міліонів книжок цього року — на другий рік матимемо свіжі наклади чудових новостей.

2) Жадаймо таких книжок, щоб засіяли в нашій душі здорове зерно. Щоб виховували нас на найліпших синів України і оборонців жовто-блакитного Стягу! Не зрадників і большевиків!

В той спосіб зазначимо, що розуміємо завдання книжки і що ми Народ. — К-к.

1868 — 1928.

Наведені роки повинні найкраще заговорити до всего громадянства. Цеж життя і праця Матери-Просвіти. Нема в нашому народі ні одної людини, яка не завдячувалаби своє знання і свідомість праці Просвіти. Всі без огляду на матеріяльне, суспільне положення, а далі особисті переконання — є її дітьми.

З днем 1 го грудня ц. р. розпочинаються ювилейні свята з нагоди 60-ліття її істновання. Святкують його всі українські установи (бож вони її діти) — в першу чергу всі філії й читальні „Просвіти“, а далі все громадянство. Час заманіфестування нашої любови, глубокої пошани та гідної громадянської подяки для Матери, яка через 60 літ старається допомогти кожній людині стати новою самодіяльною людиною якої завданням „обняти широкі обрії нового життя“.

Найкращою подякою з нашого боку буде:

1) Коли кождий громадянин(нка) від наймолодшого до найстаршого стане в рядах під прапором „Просвіти“ і зложить членську вкладку, яка виносить на рік всего два (2) зл.

2) Коли кожна українська установа, церква, громадська рада вірно і непохитно стануть при боці „Просвіти“ і піддержуватимуть її морально і матеріяльно.

Просвітна нива — цеж боєвий фронт, на котрому йде безпощадний бій з найбільшим ворогом нашого народу. А ним є несвідомість та брак доцільного національного виховання. Тож всі ставайте в ряди армії борців за кращу долю народу, за прискорення світлого завтра...

Хто не в рядах „Просвіти“ — цей дезертир, ворог народу! Місця для таких не повинно бути серед нас в днях найбільшого і найдорожчого для нас свята — ювилею 60-ліття „Просвіти“.

До ткацтва і килимарства!

Фахові школи взагалі, а зокрема ткацькі і килимарські, є недоступні не лише для нашої молодіжи загально освітних вселюдних шкіл, яка бажалаб посвятитися цього рода званню для власної користи і народу, але також і нечисленні одиниці з укінченою середньою, чи подібною освітою, котрі не можуть з ріжних причин посвятитися вищим студіям в академічних школах, а хотілиби вивчитися якогось практичного ремесла чи промислу, не можуть осягнути наміченої цілі, так ізза недостачі наших ткацьких шкіл, як також, тому що в тім напрямку бракує нам цілковитого заінтересування з боку старшого громадянства і зрозуміння ваги і значіння практичної освіти.

А прецінь ткацький промисл представляє найважнішу галузь господарської продукції, а то так під оглядом її величини, як не менше великого запотребування ткацьких виробів. Хоч у нас є він в початках розвитку, то остає нашим таки питомим промислом не лиш тому, що твориться на нашій рідній землі і має доволі потрібну кількість місцевого сирівця, а тому і можливу основу розвитку, (домашнє ткацтво і т. п), але також з огляду на специфічний характер артистичних виробів (килимарство, декораційне ткацтво і т. п.) і тому є нашим святим обовязком пильно слідкувати, щоби промислом тим трудилися в першій мірі виключно наші люди а не чужі, як то дотепер зі шкодою для нас і ткацького промислу практикується.

Одної з причин, крім вище наведених, чому у нас так широко поширений напр. килимарський промисл, як також ткацький вже перейшов або постепенно переходить в чужі руки (творення сирівцевих спілок і продукційних) є не лише недостача потрібного до інвестицій капіталу (котрий може найтися), але знова наша оспалість і байдужність та незнання доріг, котрими треба би повести акцію, а найважніще незнання техніки тої галузи промислу і брак фахово освічених інструкторів.

А однак навіть в нашій бідній країні може легко найти хосенне заняття кількадесять фахових осіб, якщо вони булиб до такої роботи теоретично і практично підготовані. Вказувати на ті дороги не є завданням цих рядків і тому уваги відносно того з розмислом пропускаємо.

Наш дотеперішній дорібок у тій ділянці є покищо дуже маленький, бо коли і трафляються одиниці фахово освічені, то вони не мають відповідного приготовання до самостійної праці і змоги на відбуття необхідно потрібної практики, щоби могли відважно взятись до діла та дати початок тій важній галузі творчости.

Хто з нас критично обсервує хід подій на господарській ділянці, той не може бути байдужим і не замітити, що в останніх повоєнних роках наступила радикальна переміна понять старої доби і всюди замітний є зворот до праці і студій на промисловім і економічнім полі. А діється то біля нас і ми не звертаємо уваги на це, що власне тому багато наших людей зістає без праці, бо чужі роблять на нас добрі інтереси і богатіють, а ми не інтересуємося практичними науками і працею та не засновуємо необсаджених дотепер вільних джерел заробітку.

Треба отже звернути особливу увагу на ткацько-килимарський промисл, а також не менше і другими ділянками домашньої промисловости требаби нам більше, як дотепер, зацікавитися. Але без знання досвіду і труду не може бути мови про успішну працю в тім напрямі.

Як нас інформують з кругів осіб, яким лежить на серці розвиток добробуту народу через продукційний промисл, уладжений буде цього року в зимових місяцях інструкторський 5-ти місячний курс ткацько-килимарський в Раві-руській, на котрий приняті будуть особи фахові, бажаючі поглубити і поширити своє знання, як також молоді люди обох полів з вселюдною, торговельною і середньою освітою, котрі бажали би по укінченню курсів працювати як інструкторки (ки), провідники і кваліфіковані робітники (ці).

Курсанти одержать по відбутій науці публичні свідоцтва, котрі їм дадуть навіть можність виконувати також самостійно ткацько-килимарський промисл у власних варстатах.

Було би пожаданим, щоби Повіт. Союзи Кооператив вислали на той курс своїх відпоручників, бо нема сумніву, що з поширенням кооперації продукційно, займуть вони відповідні місця, як провідники того руху в повіті.

Управа курсу стреміти буде до того, щоби запевнити учасникам по змозі відповідні місця праці, а ті що схотять дальше фахово образуватися будуть могли відбути з весною також курс шовкізництва (годівлі шовковика), котрий також проектується в Раві руській і інших місцевостях становою хліборобською орґанізацією „Сільський Господар“ і будуть могли ту ділянку текстильної промисловости своїм знанням піддержати. Зголошення на курс ткацько-килимарський приймає Управа Фірми „ТЕКСТИЛЬ“ („Textyl“) в Раві руській. Вона уділяє також блищих пояснень.

31. жовтня ц. р. кінчиться речинець виповідження обезпечення 1/3 части будинків в П.З.В.О. — Хто ще не обезпечений в „Дністрі“ нехай не зволікає ні хвилі, піде до аґента „Дністра“, зажадає картки виповідження, виповнить її і вишле поручено до приналежного Воєвідського Інспекторату П.З.В.О. **Виповіджену 1/3** часть будинків нехай обезпечить безпроволочно в Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“ у Львові, ул. Руська ч. 20.

Дописи.

Довгомостиська пов. Мостиска. У цілім світі мабуть не можнаб найти так переведених виборів до громадської ради, як це зроблено в нашім селі. Перші вибори у нас через незаконне поступовання польських членів комісії, про яке писалося вже в „Укр. Голосі“ уневажнено. Назначено другі вибори і люди мали надію, що ті перейдуть справедливо. Та Поляки з дідичем, учителем і „жонцею“ постановили за всяку ціну впхати до ради громадської тільки своїх людий, хоча в Довгомостиськах 75% населення — це Українці. Почали від того, що на довірочні наради та на передвиборчі віча нападали з поліціянтами, щоб їх розбити (як це мало місце на подвірю о. Накловича). Далі до 1-ого кола повписувано неуправнених до голосування Поляків, отже Филиповича, котрий до нашої громади не належить, його жінку Єлену (яка є віриліcтка), „жонку“ який є тільки слугою двора і всіх учителів, а є їх Поляків 4. В 2. колі вписано всіх Українців, але за те 3. так було змайстроване, що виглядало на чудасію. До нього входили не тільки зайди і форналі, але також небіщики, що мусіли далеку дорогу

відбути, щоб прийти на вибори, мимо того, що 40 літ тому померли, а котрі не могли, то давали повновласть, бо таки хотіли голосувати. Листа до перегляду була виставлена так, що вона находилася на кінці села у „kierownika gminy“ і то в куферку під ліжком. Яких 180 реклямацій було зроблено, але їх відкинено, а навіть у старостві рекурс „не узгленьноно“. За те Филипович вніс скаргу на реклямуючого Миколу Цьороха, якого суд засудив і на богатьох инших громадян. Вибори проголошено в сам день Святого Вечора, так, що жінки не могли піти до виборів і ледви на просьбу депутації в Старостві їх відложено до 2 і 3. марта. Мимо делеґації у воєводи, вибори у тих днях відбулися — а у відповідь на рекурс зїхав комісар староства Др. Вадас і переслухував людий в той спосіб, що держав їх годинами під ключем при асисті поліції та страшив людий арештом. Вадас „не найшов“ надужить і Воєвідство вибори затвердило. Внесено рекурс до мін. справ внутр. а тимчасом відбуто вибори зверхности. Отже знов Поляки не хотіли допустити до вибору Українців до зверхности і три рази всі укр. радні на знак протесту виходили з засідання, декомплетуючи його. Вкінци зїхав комісар Староства, зверхність вибрано силою, а радних Українців засуджено на кари за неприсутність. Вони внесли рекурс до ради повітової і ждуть. І це все діється в конституційній державі! — Подорожний.

Гнатковичі пов. Перемишль. Що наше село працює та хоче заслужити собі на назву свідомого села — доказом цего було улаштоване у нас дня 2. вересня Сокільське Свято з фестином. День був хмарний, як наша доля. З хмар сипався холодний дощ. Та всежтаки свято розпочалося о год. 3-ій дефілядою Сокільських гнізд з Гнаткович і Трійчиць перед делеґатом Сокола-Батька, А. Курдидиком, делеґатами перемиського Сокола і зібраною публикою. Входили ряди на площу бадьоро випростувані. Справно і карно виконали ряд вправ, а то: Сокілки вільноруч (41 вправляючих), Соколи вільноруч (44 впр.) і Соколи з Трійчиць палицями (26 впр.) Перед святом грімкою промовою заохотив делеґат А. Курдидик усіх Соколів до праці, для добра цілого українського народу. „Як доля дозволить нам в Києві застромити жовтоблакитний прапор — то і Соколи з Гнаткович і Трійчиць там будуть“ — казав він. І по цьогорічній праці і по праці намічений на слідуючий рік можна сподіватися, що Соколи з Гнаткович будуть йти до тої цілі, до якої усі йдемо. Дохід зі свята, 89·50 зол. призначено на потреби Сокола. Гаразд!

Що чувати в світі?

Большевики мають знову голод у своїй державі Сьогорічні великі надії на урожай не сповнилися, бо зливи а декуди й посуха понищили збіже на пни. В наслідок того у східній Україні, на Кавказі та Кубані дається відчувати брак хліба, у всіх містах підскочили на ціні середники поживи, а перед харчовими склепами можна скрізь побачити богато людий, які в довгих т. зв. „хвостиках“ чекають на свою чергу. В одній херсонській ґубернії начислюють вже тепер 300 тисяч голодуючих, а уряд визначив міліон карбованців допомоги для голодуючих дітей. — Положення робітників в большевії в останних місяцях також дуже попсувалося. Число безробітних на протязі кількох місяців зросло з 1,178 000 на 1.482.800, рівночаснож платня за працю в другому кварталі 1928 р. упала з 2 рублі 73 копійки денно на 2 рублі 65 копійок Також Каси хорих і всі санітарні відносини погіршилися. Виснажування робітників у праці та недбальство уряду і зарядів фабрик та копалень довело до того, що урядова статистика показує зріст нещасливих випадків. І так коли на тисячу робітників припадало в 1924 р. 115, в 1925 — 131, а в 1926 — 180 каліцтва та смертних випадків, то в 1928 р. це число зросло до 222 на тисячу робітників. Взагалі положення большевиків в останних місяцях виказує значне погіршення, тим більше, що стоять вони перед економічною катастрофою. Політичних замахів большевики не бояться, бо давити їх уміють і мають в своїх руках великий апарат террористичний та шпигунський — але проти отої економічної кризи безсильні усі че-ки, усі аґітатори та найчервонійші політики. Шукати коріння цього лиха треба в господарці самих большевиків, у знесенню приватної власности, неможливости ощадити щонебудь. Ще гірше представляється той стан, коли зважити, що в большевиків нема ні запасів ні резерв на випадок кризи. І тоді зостається їм хиба продати величезні музеї та бібліотеки — як це радила большевицька „Красная газета“. Правда, голої правди про свою господарку большевики бережуть добре і ні їх представники ні часописи про те не обзиваються. За те можна про її дійсний вид часто почути від кореспондентів заграничних, та тих, що виїхали з червоного царства. А вони кажуть що з большевиками: погано.

В Німеччині має відбутися незадовго плебісцит в справі великанського панцирного корабля воєнного Так отже в означений день зійдуться усі повнолітні до урядів і віддадуть свій голос „за“ або „проти“ цеї будови. Плебісцит цей визначив уряд сам, бо розпочавши будову першого панцирника, званого „А“, зустрівся він у парляменті зі спротивом комуністів та соціялдемократичної партії. Обі ті ґрупи, т. є. і комуністи і соціялісти стали на тому становищі, що панцирника не варто будувати, раз через те, що він буде малий і Німеччині богато не поможе, а друге, що Німці підірвуть собі довіре у сусідів, розбудовуючи воєнну фльоту. Вправді цілий уряд у якому і соціялісти мають своїх міністрів, є за будовою, але саме длятого комуністи кричали, що соціялісти тільки удають ворога всякої війни, а тут їх міністри будують воєнні кораблі і тому комуністи домагалися плебісциту. А що в Німеччині плебісцит не тяжка річ, то уряд сам оголосив його. І тепер цілий світ цікавий, як він випаде. Бо в плебісциті покажеться найкраще, чи Німці мають ще того воєнного духа, що мали, чи таки направду хочуть мира, так як це заповідають всюди і все німецькі політики, а останньо і канцлер Міллер у Женеві.

Французькі політики не хочуть ніяк згодитися на звільнення Надренії з війська. Вони є свідомі того, що Німеччина є сильно зорґанізованою державою і Надренію думають тримати в руках, яко застав за спокійну політику Німеччини. Рахуючись одначе з розголосом, якого набрала та справа у цілому світі та німецьким острим домаганням звільнити Надренію, французькі політики де можуть — оправдуються, чому то вони не хочуть зробити цього. Оце недавно бувший президент, Міллеран, у своїй промові на одному святі також говорив про це. Казав, що Франція мусить ще якийсь час держати своє військо в Надренії, бо звільнення його загрожує не лиш Франції, але також усім державам, що є сусідами Німців. Німці на випадок звільнення Надренії набралиб великої сили. Вони швидко прилучилиб до себе Австрію, та хто зна чи не домагалибся від Польщі звороту коритаря Ґданського і Горішного Шлеську. Через те мусить ще якийсь час Франція тримати військо над Реном і не дозволяти Німцям робити те, що вони хотілиб. Одночасно майже з тою промовою премієр міністрів Поанкаре виголосив і своє слово з нагоди посвячення памятника борцям у Шамбері. Поанкаре кинувся дуже хвалити Францію за її миролюбивість. „Франція — казав він — доказала вже, що бажає мира, бо по части розброїлася, по части зменшила стан війська та скоротила військову службу. Але Франція не може дивитися крізь пальці на те, як другі держави громадять збрую, як орґанізують кадри і приспосіблення військове і як у них зростає промисл, що кождої хвилі готов замінитися у воєнний. Через те мусимо в руках тримати застави“. З обох цих промов видно, що Франція таки потерпає за свою шкіру, коли так оправдується. Бо якби не боялася Німців, то просто сказалаб їм, що не хочеться їй віддати Надрення. А так вертиться вона, як лисиця. І вона не винна і Німці не винні. Значить — годімся...

Анґлійська партія праці відбула в тім тижні величезну конференцію і зїзд відпоручників усіх партійних комітетів з краю. На тому зїзді бувший премієр Мек Дональд гостро накинувся на уряд, на його теперішну політику і зброєння Анґлії. Зїзд ухвалив резолюцію, якою домагається від уряду, щоб той видав закази зброєння, виробу матеріялу воєнного та ґазів, розпустив велику часть війська та уневажнив свою умову з Францією в справі морських зброєнь. З окрема домагався Мек-Дональд у своїй промові, щоб анґлійський уряд оголосив публично цілу французько-анґлійську умову, та усі документи, що тичаться її, та щоб він витолкував Франції, щоб як найскорше забрала військо з Надренії. Партія праці загрозила урядови, що в разі невиконання її домагання, вона поставиться ще більш ворожо до уряду, як це було досі. „Мусить вже раз запанувати спокій — говорив Мек-Дональд — і мусить раз в цілому світі настати згода. Люди мусять жити спокійно, не з тою непевностю, що завтра є не відоме. І Анґлія мусить дати тому початок“. Як з цілої конференції виходилоб, то Анґлія має у себе також таких, що їм вже надоїло вічне зброєння та громадження ґазів, має прихильників Німеччини і ворогів Франції.

Америка великого страху нагнала Анґлії і Франції Як відомо, обі ці держави заключили тайний договір в справі морського зброєння, а опісля бажали замилити очи Америці і нібито запросили її до спілки. Але Америку перехитрити не легко. Вона не то що відпекалася такої спілки, але ще скартала Анґлію і Францію за їх лукавство і загрозила, що на тайний договір відповість так, що збудує ще більшу воєнну фльоту, як фльота анґлійська і французька. Звісно — Америка є найбогатшою державою в світі і погрозу може виконати. Бо маючи найбільшу фльоту, може стати панею на морі. Цего боїться Анґлія і жалує тепер, що роздразнила Америку „Чеши дітька зрідка“ — кажуть анґлійські політики і зачинають тепер залицятись до Америки. Тому кажуть вони, що договір з Францією є неважний і не обовязує Анґлії, бо Анґлія при заключуванню договору заявила була, що договір лишень тоді буде важний, коли до него приступить Америка. Не так Франція — вона вдоволена, що вхопилась Анґлії за поли і не хоче пустити Анґлії. Тому Франція каже, що її договір з Анґлією є важний, хотяй Анґлія не приступила до него. Але анґлійські політики стоять при своїм і ще заповідають, що мусять змінити свою політику супроти Німеччини. Також Америка, розгнівана французько-анґлійським договором, стала, дуже ласкаво ставитись до Німеччини, а американські ґазети зачали писати, що приготовляється новий союз німецько-американський. Цего дуже налякалася Франція і тому французький премієр Поанкаре, не хотячи тепер дразнити Німців, в відношенню до Німеччини дуже тонко співав. Так отже коло Німеччини, недавно побитої і упокореної, всі побідники танцюють, бо вона вернула не тільки до свого передвоєнного значіння, але ще вище пнеться, а Америка уважає Німеччину за ретельного довжника і радо зичить їй гроші.

Австралія, пята часть світа дає дуже рідко про себе чути. Та в тих днях скінчився там у місті Сіднай величезний Конґрес Евхаристийний. Такого великого свята, як отой Конґрес давно вже Австралія не бачила. Кораблями прибули на нього відпоручники папи та епископи з цілого світа. Від порту до міста 15.000 дітей тримало шпалір і сипали квіти під ноги гостям. Першу Службу Божу, яку відправив папський нунцій Геретті вислухало 70 000 людий, а в катедрі було тільки 60 епископів і 3000 священиків. Проповіди відбувалися під голим небом, а від ранку до пізної ночі правилося через кілька днів безустанно Служби Божі, осібно для дітий, жінок і мущин. Один день був присвячений спеціяльно для молоді, а прибуло її на богослуження 70.000 з прапорами від 15 народів. Також і для жінок був призначений осібний день, а зібралося їх тоді 140.000 помолитися Богу. Свято закінчилося величезною процесією через ціле місто, в якій взяло участь пів міліона осіб.

Еспанія ось-ось одержить нову конституцію, не подібну нічим до всіх конституцій, які є в Европі. Придумав її еспанський диктатор Прімо де Рівера. Ця конституція постановляє, що на чолі держави буде стояти т. зв. Рада королівства. Вона буде складатися з 48 членів, а в тому числі буде тільки 19 делеґатів парляменту та міст, а решту членів будуть творити наслідник престола і його повнолітні браття, головні комендати армії і фльоти, девять архієпископів, президенти трьох судів апеляційних та директор державного банку. Ця Рада буде контролювати діяльність парляменту і міністрів і матиме право усувати і одних і других, (а навіть цілий ґабінет) з їх становищ. Окрім цього вона буде могла відмінити ті закони, які ухвалить парлямент, та установляти нові закони навіть проти його волі. Цілаж Рада підлягатиме кермі предсідателя, який має знова право відкидати навіть і її рішення. На перший раз застеріг це високовладне становище предсідателя Ради Прімо де Рівера для себе. З цього ясно виходить, що бажає він бути єдиним паном у цілій Еспанії. Після Югославії, Румунії й Італії буде Еспанія четвертою державою в Европі, яка не знає, що з парляментом зробити: з ним зле — без нього ще гірше.

„Рідна Школа“ жде, що Ви їй допоможете! Памятайте про неї!

АНДРІЙ ПИСАРСЬКИЙ.

Десята річниця

історичного культурно-національного свята Українського народа.

День 6. жовтня 1918. записаний золотими буквами до історії наших змагань і боротьби за огнища нашої національної культури. Цей день особливо важний ще й тим, що в цей день уперше за увесь час нашої новітньої історії, Правительство й увесь Народ України були однією душею й одним тілом та однаково урочисто святкували нашу перемогу на полі національно-культурнім після кількасотлітнього перебування нашого народа в неволі так політичній як і духовій.

Мова йде про день відкриття *першого Українського Державного Університету в Київі.*

Свято відбулося в одній з найбільших саль Державного Університету, якого величезні будинки (бувша нова артилерійська школа) вибудовані в здоровій, гарній місцевости (т. зв. „Кадетська діброва“). Коло довгого столу, призначеного для ради професорів, з одного боку стояло крісло для Пана Гетьмана, а з другого — катедра для промовців. Величезна саля була переповнена. На свято прибули: Пан Гетьман, рада міністрів на чолі з премієр-міністром Ф. Лизогубом, президіюм національного союзу на чолі з головою В. Винниченком, командуючий германським військом на Україні, фельдмаршал граф Кірхбах, представники чужоземних посольств на Україні, представники наукових і культурно-національних орґанізацій на Україні, студенство і громадство.

Свято відкриття розпочалося урочистим молебном, котрий правив преосвященний Димитрій, епископ канівський в асистенції духовенства. Перед початком молебня законоучитель 1-ої української ґімназії о. В. Липковський сказав чуле, тепле слово, зхарактеризувавши цей день як день національного воскресення: „Сьогодня, — сказав він, — воскресенія день, просвітимся-ж людиєі...“ Після молебня (на якому між иншим було прочитано „апостола“ по вкраїнському), слово сказав епископ Димитрій.

Очі всіх звернулися до дверей, через які увійшов Пан Гетьман із митрополитом Антонієм, зустрінутий ректором університету, завідуючим церемонією Петром Дорошенком і двома представниками студентства. Всі встали. Злучений національний і студентський хор під орудою О. Кошиця заспівав: „Ще не вмерла Україна“.

Пан Гетьман оголосив жаловану грамоту університетові такого змісту:

„Грамотою цією ознаймуємо всім тим, кому про це відати належить, і особливо пану міністру освіти, панам ректору, професорам і студентам, що ми визнали за благо для всього люду українського утворити в столиці України, місті Київі, перший Український державний університет в складі всіх чотирьох факультетів. Призиваючи Боже благословення на це нове огнище народньої освіти, бажаємо, аби цей університет, сприяючи широкому відродженню нашої національної культури, виявив усі творчі сили багатого духом та здібностями Українського народу“.

Грамоту привітали присутні гучними оплесками і окликами: „Слава“!

Далі Пан Гетьман звернувся до присутніх професорів, студентів університету та гостей з такою промовою на вкраїнський мові:

„Панове! В сьогодняшній день, коли ми кладемо найбільшу основу української науки, ми повинні перш за все з вдячностю згадати про тих історичних діячів, які у свій час також прямували до цієї високої мети. Імення гетьманів Сагайдачного, Богдана Хмельницького, Виговського, Дорошенка, а особливо Мазепу, як побірників і заступників народньої освіти на Вкраїні. Вони повинні на завше записатись на сторінках історії українського національного самопізнання. З свого боку, йдучи тим самим шляхом, я обіцяю допомагати розвиткові й процвітанню цього нового храму науки, всіма силами буду підтримувати освітну справу і доложу всіх своїх сил і старань, щоб українські університи були дійсними найвищими огнищами науки для добра нашого народа. З сердешним привітом звертаюся до вас, панове професори і студенти і од щирого серця бажаю вам успіху в вашій роботі.

Панове професори! В ваші руки передає правительство вищу освіту української молоді, цього цвіту всього нашого народу. В цій великій справі, я певен, ви будете кермуватись широкими гуманітарними цілями, памятаючи, що наука єсть всесвітнє надбання всього людського ґенія, всієї людської культури. Отже тому не повинно бути на цьому полі місця для вузької національної нетерпимости; навпаки — все велике, що зроблено вченими мужами, як у Західній Европі, так і в Росії, і те, що вони напевно зроблять в потомні часи, — повинно бути також і вашим придбанням. Всі здобутки людської думки по всіх галузях науки мають бути перейняті вами і перетворені в горнилі національної свідомости українського народу. Я певен, що наш молодий університет зрівняється незабаром по своїм науковим успіхам зі своїми старшими братами на заході і на сході.

Панове студенти! Закликаючи вас до наукової праці, я вважаю своїм обовязком зазначити одно важне питання: наша доба єсть добою великих політичних і соціяльних реформ. Але ми бачимо також, як ці ідеї, коли їх фальшиво зрозуміти, ведуть до нечуваних страхіть, до руїни культури та цивілізації, до повного знищення свободи особи. В такий скрутний час, коли анархія хвилювала народні маси, ви, панове студенти, як інтеліґентні сили, маєте сповнити свій національний народний обовязок не тільки перед народом, але й перед усією людскістю. Тільки на основах науки, на основах державности та принципі індивідуальної свободи можливий соціяльний поступ людськости. Народ наш на вас покладає великі надії, народ український жде вас! Плоди науки поширити маєте серед широких кол селянства. Від науки, від освіти, яку вливатимете народові, залежить поступ всеї людськости. Твердо вірю, що в стінах цього університету ви станете на цих основах і, вступивши життя, ви зробитесь дорогоцінними оборонцями законности й справжньої свободи і діяльність ваша послужить для процвітання та добробуту народу Українського й нашої дорогої України. Нашій неньці — Україні — слава“!

На промову Пана Гетьмана всі присутні відповіли гучним „Слава“! Національний хор знову одспівав: „Ще не вмерла Україна“.

Відповідав Панові Гетьману міністер народньої освіти М. Василенко такими словами:

„Ясновельможний Пане Гетьмане!

Серед руїни і знищення прийшлось нам працювати над піднесенням рідної культури. Але до цього ми були приготовані, бо зі всіх народів, Україна перша станула на тріский ґрунт свого національного відродження. До цього народнього руху — приготовили нам шлях закордонні брати в Галичині. Ми слідили за їх національними змаганнями і коли настав слушний час — український народ перший зі всіх народів Росії почав істнувати як самостійний. Перша ця святиня, перший Український університет, це порука духовних сил нашого народу“.

Потім ректор Українського Університету проф. Ф. Сушицький дякував Панові Гетьманові від українського студенства, професорів і взагалі од цілого народа за щиру допомогу в заснуванню першого Українського університету в Київі.

Після цього Пан Гетьман, граф Кірхбах і чини Гетьманського почоту відїхали і почались привітання.

В. Винниченко, виступаючи од імени Українського національного союза, сказав: „Я маю велику радість висловити почуття — я думаю — всього українського громадянства, величезної радости за подію, що сталася сьогодні. Подія ця тиха не ревуть гармати і кулі не розривають портретів наших славних діячів, але день, котрий ми переживаємо сьогодня — це день великої перемоги, той день, відколи ми починаємо входити в коло европейських націй. Досі ми не мали своєї школи, а нація без школи — не нація, а етноґрафичний матеріял, попихач, яким ми були стільки віків. Школа — це самосвідомість, це — ліхтарь, що освітить ту темноту, через яку ми загубили свою мораль, одрікаємся од своєї душі, плюємо на неї!... Українець — досі було невідоме слово і тепер воно ще не пройшло у всі шари громадянства. Але недалекий той час, коли у нас не буде ні одного селянина, котрий не сказав би, що він — Українець і це зробить школа. Слава першому цвіту української науки — Українському університету! Слава першій семї професорів і студентів цього університету! — закінчив свою промову В. Винниченко.

Гучне „Слава“ знову розляглося по далі і хор заспівав: „Не пора!“

Ректор університета Св. Володимира проф. Спекторський, виступаючи з привітанням, зазначив, що радісно буває святкувати ювилей вищої школи, а ще більш радісно святкувати день народження нового університету, перед яким одкриваються великі простори і можливість не бути шаблонним. Наша радість, що уріверситет нам не чужий, а близький нам, бо фундатори його всі питомці загальної alma mater і в цьому запорука нашої дружби... Нехай живе ентузіязм молоді, ентузіязм нації!“.

Опісля виступали з привітаннями: митрополит Антоній, представ-

ДРОҐЕРІЯ „ПІД ЗВІЗДОЮ“ при **Аптиці „під Звіздою“** в Перемишлі ул. Францішканська 24 (коло вежі) поручає всі артукули, що входять в круг дроґерії по **найдешевших цінах.**

Новинки

ЧУДОТВОРЕЦЬ І ЛЕГКОВІРНІ. Нарешті по довгих короводах вдалося прилапати поліції „чудотворного“ лікаря, що від довшого часу обманював людий в ріжних сторонах Галичини. Чудотворець цей називається Демчук (подавався за Івана Рася, Осипа Стефанова і Гринька Припиляка), а прилапано його в Угнові, де він вже раз пописувався своєю штукою і через те тут його люди пізнали. Як зізнав він, то походить з Більча золотого пов. Борщів. Жінка його втікла 1923 р., а тоді Демчук пустився на ошуканства. Наперід оженився з якоюсь вдовою, а змарнувавши її маєток, попав до криміналу. По півторарічнім сидженню пристав до банди Циганів і від них то навчився „чудотворности“. Два рази ще опісля був в криміналі: раз в Миколаєві, звідки утік комином, другий раз в Гланянах, де розбив стіну і дістався на волю. Після Демчукових зізнань жертвою його впало 11 господарів, а саме: 1) Олекса Бальва — Оброшин на 400 зол; 2) Іван Яремчинський з Ванева на 355 зол; 3) Іван Кізик, Любінь Малий на 88 долярів; 4) Аґнешка Патер з Хлопів коло Сокаля на 390 зол; 5) Ксеня Колиґа з Опільська на 40 долярів; 6) Степан Павлович, Печихвости — 300 зол; 7) Іван Копитко з Букова 187 зол; 8) Анна Холевка з Репехова 30 дол; 9) Микола Шпілик, Бартошів 300 зол; 10) Настя Пундор з Тирави 180 зол і 11) Катерина Хоростіль з Черлян на 400 зол. Разом виманутив сей злодюга від легковірних людий 2 тисячі 251 зол. і 158 долярів. Но, злодієви можна не дивуватися, але тим одинайцятьом! Чи буде вже конець коли глупоті людській?

ЧЕРЕЗ ГОРІВКУ. До чого може допровадити чоловіка горівка — про це свідчить такий випадок: В селі Сільці пов. Перемишль, у якому нема ні читальні ні школи був празник 21. вересня. На парубоцькій забаві „заливали хробака“ двох добрих товаришів Михайло Пилявський і Петро Кузмяк. Серед найкращої розмови встав Кузмяк і пішов в танець. Не знати що сталося його товаришеви — він витягнув ніж і пробив Кузмяка в танці, який після кількох годин умер. Убійник втік.

НОВА БІДА. В околиці Биґощі появилася нова зараза, яка ширить спустошення між безрогами. Зараза ця, наразі ще не досліджена, хапає безрог дуже гостро і до трох днів вони гинуть. Найдивніще це те, що мясо безрог, які згинули від тої зарази, чорніє як вуголь.

КОПАЙТЕ ГЛИНУ ОСТОРОЖНО! Останний тиждень приніс зі собою аж три нещасливі випадки засипання людий землею. В Добротворі пов. Камінка стр. двох братів, Петро й Павло Гарки копали глину. Нагло беріг осунувся і обох їх засипала земля. Як викопали неуважних братів, показалося, що Петрови груди землі поломали ребра, а братові його — ноги. Обох відвезено до шпиталя, але жити ледви чи будуть. Сумнійше закінчився подібний випадок у Шупарках пов. Борщів. Осунена земля потурбувала так Івана Патерину, що він небаром помер. Час би вже навчитися уважности при того рода праці!

ЗДИЧИЛІ ПАРУБКИ. Двох господарів, Іван Мороз та Карло Хрустіль вибралися возом продавати яблока і заїхали до села Поповичі, пов. Перемишль. Тамтешні парубки кинулися ні з цього ні з того рабувати овочі. Колиж властителі почали свого майна боронити, тоді посипався на них град каміння, причім Морозови розбито лице, а Хрустіль дістав камінюкою в плечі. От будуть свіжі процеси, за які чужинці-адвокати зароблять гарний гріш.

НОРОВИСТІ КОНІ, якими їхав Семко Ситко в Бережанах, сполошилися від їдучого самоходу і пігнали, як вітер. Підчас цьої смертоносної їзди Семко впав під колеса, які покалічили йому цілу голову. Важко раненого відвезено до шпиталю.

ПАРУБОЦЬКІ ПОРАХУНКИ, звісні в цілій Галичині, скінчилися кріваво і в Поплавах скалатського повіту. Оце двох таких „славних молодців“, Василь Ярмолик і Методій Барановський напали якось на Миколу Турчина, що вертав з поля і провалили йому голову. Неборака сконав на місци, а розбишацькими парубками зайнялася поліція. Цікаво, коли то вже наші парубки помудріють і перестануть битися та „рахуватися“?

ЩО КРАДУТЬ — ТО КРАДУТЬ „Пяст“ вичислює такі крадіжи, поповнені урядниками в урядах: В родні украв 30 тисяч золотих залізничик Юрій Колянко і втік. У варшавській Касі Хорих вкрав Зиґмунт Земло 2 тисячі зол. Маґістрат варшавський оскаржив пятьох своїх службовиків о грубі надужиття. У Львові прилапали урядника міністерства торговлі Ґлебеса, як він брав хабарі і впакували до Іванової хати. В Кракові арештовано листоноша, який „сушив“ доляри з американських листів. У варшаві відбудеться суд проти 18 офіцирів, що обкрадали державний скарб, а рівночасно судять трьох за нечисті справи в варстатах амуніції. Як на один тиждень — досить, правда?

ВІДКОПАНИЙ СКАРБ. Недалеко Вильна на Литві, у присілку Якубівка викопали робітники на полі підчас копання бараболь скриню. Коли її розбито — показалося, що в ній находяться срібні гроші з перед 250 літ. Гроші ці представляють вартість 15 міліонів золотих.

ПОХОВАЛИ БАТЬКА — А БАТЬКО ЖИВЕ. В надморській місцевости Круазі у Франції зловили рибаки трупа старшого мущини, у якого лиця не можна було пізнати. Трьох братів Одонне, яких батько мешкав в далекому селі, що лежало також над морем, прийшли подивитися на цього трупа і пізнали в ньому батька. Заголосили отже, одяглися в жалобу і поховали його, як Бог приказав. Та на диво їм поліція яка провадила доходження в справі смерти старого Одонне, повідомила їх, що батько живе собі здоров далі. Усі три брати поїхали швидко до нього і впали батькові в рамена, втішені, що за скоро його поховали.

ЗА ЗРАДУ. Петро Деразов з Молкевич на большевицькій границі пішов був до війська, а дома лишив молоду жінку, яку дуже любив. Вернувши з війська почув він від людей, що жінка його зраджувала, а навіть придбала від його приятеля дитину. Деразов попав в таку розпуку, що вхопив сокиру, розколов жінці голову, та з сокирою побіг до свойого давного приятеля. Не застав його вправді дома, але за те підпалив йому усі будинки, а вернувши до хати вхопив дитину і кинув її до ставу. Після цього побіг до ліса і там повісився. От кілько то лиха може наробити невірна жінка!

СМЕРТЬ ЧЕРЕЗ КЛАПОТЬ ТРАВИ. На пасовиску братів Турків у селі Круги біля Пултуска випасав хтось що ночи траву. Підозріння впало на Богу винного господара Щербу і коли він одного вечора вертав до села, брати Турки напали на його з мотикою та завдали йому кілька ран в голову. Заллятий кровю упав Щерба на дорогу і щойно пів години пізніще найшли його люди та перевезли до шпиталю, де він швидко і вмер. Братів Турків, що дійсно поводилися, як Турки колись у нас — поліція арештувала.

НЕЧУВАНА ПРИГОДА. Два аероплани большевицькі вилетіли рівночасно з летунської площі на значну височінь і нагло наїхали на себе. Летуни одначе не втратили притомности. Один з них підбив літак швидко в гору, а другий опустився стрімголов нище і тільки в той спосіб не прийшло до катастрофи. Оба аероплани доїхали щасливо з пасажирами до Ташкенту. Це бувби перший випадок в історії летунства, де два літаки зударюються в воздусі. Доси ще такого не було.

САМ СОБІ ПОРАДИВ. В Канаді є дуже зимні околиці, але рівночасно вони найбогатші в звіря і туди в зимі вибирається богато людий на полювання. Один такий стрілець, Оверн, відморозив собі в нозі 4 пальці, а що до міста було яких 150 миль, то він рішив сам собі відтяти їх. На кухонному ножі поробив зубці, як на пилці і на протязі трьох днів відтяв їх геть. Рана опісля зрослася, а коли Оверн вернув і показав її лікарям, то ті сказали, що кращої операції не міг і найкращий оператор зробити.

ВІЙТ ГЕРШТОМ БАНДИ. В Тростяні коло Ряшева арештувала оноді поліція бувшого війта Дравса, його сина Людвика і зятя Дідича, двох радних Дравса і Лазовського і писаря Пипеця. Арештовано їх длятого, що в 1922 р. вони, відсунені від уряду, постановили до нього добитися насильством, а всіх невигідних собі спрятати зі світа. В той спосіб замордували вони свідка їхніх грабіжей за часів Москалів — Хану Гольдберґ, опісля кандидата на війта Кавальца, загально любленого та поважаного чоловіка, опісляж ще і Віктора Щепана, який нахвалявся, що видасть їх поліції. По шістьох роках кров забитих впімнулася за своє і всі пташки з „паном вуйцем“ на чолі повандрували до криміналу, де дожидають суду.

ДОЛЯ БЛИЗНЯТ. Лікарі кажуть, що близнята мають зі собою богато спільного у вдачі і що їх життя йде однаково. Той висказ потверджувалиб також дві сестри-близнючки, на призвіще Бадія з Еспанії. Обі вони вмерли цього року, маючи 60 літ. Також вийшли були разом за муж, а оба мужі тих сестер вмерли швидше, як їх жінки. Пишуть часописи, що між тими сестрами була якась така спільність, що вони одночасно западали на однакову хоробу, хоча жили далеко одна від другої і пр. катар, перестуду та болі зубів діставали майже в тій самій годині. Дивні дива!

БУЗЬКИ ВИГИБАЮТЬ Оден німецький учений оголосив цікаві відомости про те, що бузьки вигибають. Він слідив бузьків в окрузі Лібен і каже, що коли 1909 р було там ще 74 гнізда, то в 1927 р. було їх всього 22. В тім самім окрузі було в 1900 р. всього 6 сіл, що не мали бузячих гнізд — теперже є їх 32. Головно вигибають бузьки через те, що господарі нищуть їм гнізда, що роки тепер дуже холодні і що бузькам брак поживи. Цей учений каже, що за кількадесять літ ніхто не буде бачити більш цих птиць в Европі, а вони вигинуть так, як вже неодин рід птиць вигинув.

ЦІКАВИЙ ПРОЦЕС Свого часу мадярські часописи подали вістку, що в Америці умер міліонер Вайнреб бездітно і що весь маєток припадає його родині, яка десь живе на Мадярщині. В місточку Міскольч жив якраз купець, що мав те саме назвиско, Вайнреб. Він чимскорше продав маєток і поїхав до Америки по спадок. Та тут ждало його розчарування. Американський Вайнреб лишив гроші, але не міліони, тільки 2 тисячі долярів. Злісний купчик з Міскольч вернув до дому і заскаржив перед судом усі часописи за впровадження його в блуд. Тепер саме має відбутися процес.

Надіслане

Загальні Збори Драм. Т-ва ім. Лесі Українки в Перемишлі відбудуться в неділю 14-го жовтня о 10-й зглядно 1/2 11 передполуднем в салі Міщанської Каси з звичайним дневним порядком. Проситься о численну участь.

Марія Яренкевич з Перемишля пошукує Гриця Яренкевича зі Старяви, котрий був перед війною в Америці в Jersey City.

Загальні Збори філії Тов. „Просвіта“ в Сяноці відбудуться дня 24. X. с. р. о 1. г. по пол. в власній домівці. За Виділ філії: Др. Василь Блавацький голова. о. Степан Венгринович секретар.

Загальні Збори Кружка „Рідної Школи“ в Перемишлі відбудуться в суботу дня 13 жовтня ц.р. в год. 6-тій попол. в домівці Т-ва „Просвіта“ в Перемишлі при вул. Косцюшки ч. 5 з таким порядком: 1) Відкриття зборів; 2) Відчитання протоколу з попередних зборів; 3) Звідомлення уступаючої Делеґатури; 4) Вибір нової Старшини; 5) Внески — Делеґатура.

30 літний ювилей свого істнування відсьвяткує **в неділю дня 21 жовтня 1928.** Читальня „Просвіти“ в Війську пов. Добромиль (стація Нижанковичі). По Службі Божій посвячення памятного хреста, о 1-ій год. Концерт, о 3-ій год. Фестин, а вечером о 6-ій год. аматорська вистава. О ласкаву участь П.Т. Громадянства з Добромильського повіту і сусідних просить Комітет.

Виклади на курсі для абітурієнтів при Торговельній Школі тов. Просвіта у Львові ул. Корнятків, починаються в понеділок 8 жовтня о 4 попол. — Управа.

Львівський Український Театр „Кооператива“ під дирекцією Осипа Станика дає вистави в жовтни: 12 — Любка з Пушти, 13 — Доллі, 14 — Мадам Батерфляй в салі „Робітничого Дому“ на Засанню, Перемишль.

КОНКУРС. Філія Т-ва „Просвіта“ в Борщеві пошукує **негайно** урядовця „мандрівного учителя“ — для просвітної праці в повіті. Вимоги: відповідна освіта і практика в тім ділі. Платня після умови. Подання з описом життя, в якім подати головно дотеперішне заняття, вносити на адресу: Філія Т-ва „Просвіта“ в Борщеві.

ЗАВЕДЕННЯ ТЕХНІЧНО ДЕНТИСТИЧНЕ КАЗИМИРА БЛЮЯ виконує протези з кавчуку, золота і плятини. Безболісне винимання і пльомбовання зубів. Перемишль, Ринок 3, дім п. Шанцера.

АНҐЛІЙСЬКА МАТЕРІЯ НА УБРАННЯ „КАКО“ За 3 метри 17 зол. 85 сот.

На листовне замовлення висилаємо 3 метри знаної матерії на убрання „Каго“ на ціле мужеське убрання у в яких кольорах за 17 з. 85 с. Той сам товар в ґатунку В за 3 метри 21 з. 75 с., ґат С. 25 з. 50 с., ґат. D. 29 з. 60 с. Висилаємо також велюри на муж. пальта в ціні 20 з. 50 с. за 2 1/2 метра, в довільних кольорах, ґат. В. 23 з. 50 с., ґат. С. 25 з. 75 с., ґат. D. 29 з. Задатку не потрібно. Платиться при відборі. За опаковання і пересилку платить купуючий. !! БЕЗ РИЗИКА!! Коли товар не подобається приймаємо з поворотом і звертаємо гроші. Докладні замовлення адресувати: „POLSKA TKANINA“ Warszawa ul. Nalewki 25. u.

Михайло Шарманич, с. Гриця і Єлени, уроджений в Лішній, повіт Ліско, 1891 р, уневажнює затрачене звільнення з війська і документи подорожи виставлені через Dowództwo 4 p Strz. konn. w Płocku

Реальність на передмістю Перемишля, з вільним мешканнєм до продажі. Реальність складається з мурованого дому о 11 убікаціях і офіцин о 4 убікаціях, парцелі будівельної з фронтом до бічної улиці. Відомість Дмитраш, Сінна 8. Перемишль.

ФАБРИКА „ФОРТУНА НОВА“ Львів, Кордецького 2 пошукує **завідательки дому і підручного маґазину,** якаби розумілася дуже добре на варенню, пранню і прасованню і уміла вести записки.

Домагайтесь найдобірнійших папірців до курення „КАЛИНА“ з фабрики кооперативи „Будучність“ в Тернополі.

ТКАЦЬКІ ВАРСТАТИ поспішні, килимкарські і механічні, сталеві бляти, нити зі сталевими очками, прядільки, коливоротки, ґремплі ручні до чесання вовни на шкірі і до лену, праси до олію (оліярні) і инші ткацькі машини доставляємо по цінах конкуренційних. — **Новість: праси до виробу овочевих вин по 35 зол.** Адреса: „Texty!“ **M. Кожушко,** Рава руска.

ЛІКАР Др Роман Несторович ординує у внутрішних і жіночих недугах в Перемишлі, ул. Францішканська 37 II (площа на Брамі). Власна хемічна і мікроскопічна лябораторія.

ЛІКАР-СПЕЦ. НЕДУГ ВНУТР. Др. Остап Прийма ЛЬВІВ, ул. ЛИЧАКІВСЬКА 32 Просвітлювання Рентґеном ТЕЛЕФОН 61-50.

Адвокат Др. Микола Рибак веде адвокатську канцелярію в Перемишлі при ул. Пілсудського 1. в льокали канцелярії бл. п. дра Т. Кормоша.

Ґінекольоґ Др. З. ДІЯМАНТ повернув і ординує як передтим Перемишль, Дворського 42.

Вступіть і переконайтеся! **БАР ОКОЦІМСЬКИЙ** Перемишль, вул. Костюшки 3 (біля Староства) завів дешеву і вибагливу харчівню в якій можна дістати **обіди** з 3-х дань за **1.50** зл., **1.25** зл. і з двох дань за **1.00** зол. При абонаменті ціни ще нищі!

350 предметів за 15 з. 95 с. Висилаємо на листовне замовлення комплет предметів, з котрих найважнійші: 1) 1 годин. муж. швайцарський никлевий, з добрим ходом; 2) 1 ланцушок до годинника позолоч.; 3) 1 заграничка бритва; 4) 1 пензельок до голення з добрим волосом; 5) 1 мисочка до голення; 6) 3 муж. великі хусточки; 7) 1 пара муж. ґумових підвязок з добрим замком; 8) 1 комплет спинок до сорочки; 9) 1 шовкова краватка; 10) 1 сталевий ножик; 11) 1 кишен. гребень з футералом; 12) 1 щіточка до зубів; 13) 1 пара шовк. рукавників; 14) 1 пара спинок з амер. нового золота; 15) 1 люстерко кишенк. і ще 335 предметів необхідних в кождім домі і для кождого чоловіка як пр. доміно, шахи, нитки і т. п. Цілий той комплет висилаємо тільки за 15 зол. 95 с. Такий самий комплет в ліпшим ґатунку L. — 18 з. 75 с., в ґатунку N. — 21 зол. 95 сот. і 24 зол. 50 сот. Висилаємо без жадного задатку. — Платиться при відборі. За опаковання і висилку платить купуючий. БЕЗ РИЗИКА! БЕЗ РИЗИКА! Комплет, що не сподобається приймаємо з поворотом. „POLSKIE ŹRÓDŁO“, Warszawa, Nalewki 23 u.

ҐІНЕКОЛЬОҐІЧНО-ПОЛОЖНИЧА І ХІРУРҐІЧНА **Санаторія Дра Лєбля** Перемишль, вул. Сяноцька 15. Телефон 94 і 205. Осібні і спільні кімнати, вигода, добірна кухня. Саля пологова, операційна й осібна для немовлят. Ціни: 10 дневий побут з харчем і лікарською опікою 150—200 зол. Інформації в Дирекції.

Спробуй а переконаєшся!! „фосфоліна“ до швидкого тучення свинь „фосфоліна“ побуджує апетит, зміцнює кости і протягом короткого часу прибуває на вазі подвійно. Почтова пачка 4 1/2 кг. — 9 зол. висилає за післяплатою **В. Ґ. Мушинський, Перемишль, Францішканська 2** МАЛИЙ ВИДАТОК — КОРИСТЬ ПОДВІЙНА!

Ч. 2.

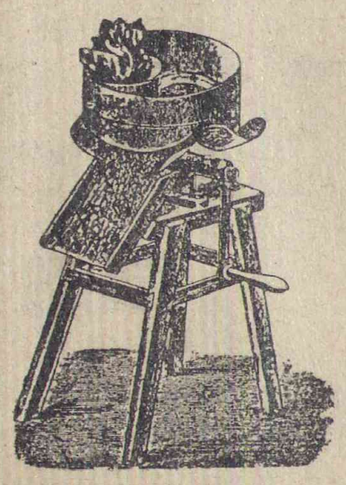

Небувала новість в господарстві!

ОДНА ШАТКІВНИЦЯ до капусти НА ЦІЛЕ СЕЛО!

Січе копу капусти за 5 мінут!

Коштує:

Ч. 1. 60 — зл. (січе копу 10 мінут)

Ч. 2. 140 — зл. (січе копу 5 мінут)

Повинна бути в кождій Кооперативі!

Ч. 1.

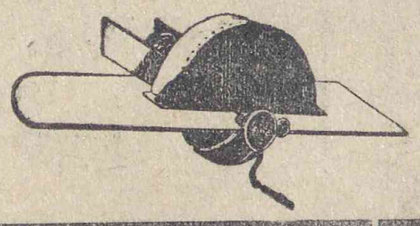

ОДНА МАШИНОВА ТЕРЛИЦЯ ДО КОНОПЕЛЬ НА ЦІЛЕ СЕЛО! Працює так як січкарня при помочі 4 людей. Більше прядива і ліпше прядиво. Коштує 250 зол.

Можна оглянути і купити лише в кооперативі: „Спілка Українських Аґрономів“ Львів, Собіського 28.

ники від Київської Політехніки, ректор К.-Подільського університету проф. Огієнко, представники від академії мистецтв, комерційного інституту, середніх шкіл, ріжних студентських орґанізацій, спілки учителів і многих громадських, економічних і політичних орґанізацій.

Представник від українського духовенства м. Київа о. Крамаренко між иншим сказав:

„Рости, питайся, юний вертограде української науки! Цвіти пахучим цвітом, подбай про добрі плоди. А ми, українське духовенство, будемо молити Бога, щоб Він захистив його від північних вітрів“.

Величезне враження зробила на авдіторію промова п. Цегельського — посла австрійського парляменту від галицьких Українців. Він звернувся до присутніх з такими словами:

„Високодостойне громадянство, вельми шановні панове професори і ви, дорога українська молодь! Який день переживаємо! Серце моє переповнене, грудь мою розпирає від почуття радости й тріюмфу. Сьогодня положено найкращий камінь під будучину української культури, українського народа. Українська культура — це річ величезна, І коли сьогодні тут кладеться камень під европейську школу, то ми повинні сьогодні зазначити, що українська нація прилучилась до европейської культури, що український народ стає в семю европейських народів, і це прилучення є найкращою порукою, що Україна не загине! Ми гадали, що спершу у Львові буде це світло української культури — вийшло инакше. І ми заздримо вам. Але, заздрючи вам, ми й радуємося, що Київ, який світив і нам, де сходилися наші кращі думки, — перший бачить світло. І це світло буде тим, куди будуть звертатися наші очі. Цим вирішиться доля і нашого університету у Львові: ми його напевно достанем! Я вірю, я певен в тому, що ви, браття, і нас, Галичан, пригорнете до себе. Я бажаю, щоби ваш університет, світоч науки, розвивався і цвів, і щоби його проміння йшло на всю Україну, і щоби Україна жила і розвивалась поки роду людського!“

Тут-же українські кредитові інституції піднесли новому університету такі коштовні дарунки: Союзбанк — „на зубок дитині“ — 25.000 карбов. (на стипендії ім. Союз-банку), Дніпросоюз — 50.000 карб., Союз по 1000 карб. що-річно (на премії за кращі твори по сільському господарству). З ентузіязмом зустріла авдіторія звістку про лепту вдовиці“ — від Монастирської „Просвіти“ на Полтавщині, яка на це святе діло асіґнувана зі своїх убогих коштів 250 карб., теж „на зубок“ новонародженому.

Привітальні промови затяглися аж допізна і ректор університету проф. Сушицький попрохав вибачення і примушений був заявити, що він перериває привітання, бо їх набралась така сила, що ще й половини не відчитано, та що відкладаються на вечір і академичні промови професорів Сушицького і Огієнка.

Так закінчилось перше і єдине всенародне культурно-національне свято наше, на вільних тоді просторах Великої України.

На основі рецепт лікарських виробляю від кількох літ в цілій державі і за границею знані, правно застережені і дипльомовані **пастильки „Ґляціяль“**. Богато людей, які терпіли на катар, хрипку, кашель й другі хороби віддихових орґанів, вміють оцінити прикмети тих цукорків. Доказом цього є безчисленні признання, з яких до відома П. Т. загалу подаємо слідуючі:

„Від кількох тижнів хорував я на гострий біль горла і по кількадневім уживанню пастильок **„Ґляціяль“** *я щасливо виздоровів. — Др. мед. А. Александрович, Бельсько, вул. Колійова“.*

„Поважаний Пане! Від кількох літ уживаю з найкращим вислідом цукорки **„Ґляціяль“**. *У Львові можна їх дістати у кождій аптиці і в кождій кращій крамниці. Лучаються одначе часто фальсифікати. Приїхавши тут на лікування не можу дістати тих цукорків ані в аптиці ані в дроґерії. Прошу отже надіслати мені кілька пачок порученим листом за подвійною оплатою, а одержавши їх я пішлю належитість Вам відворотною почтою з подякою. Прошу одначе о поспіх. Місцевий аптикар згадував мені вчора, що богато видужуючих бажає собі тих цукорків. — З поважанням Бронислав Черни, начальник виділу Кураторії шкільної, тепер Щавниця вілля „Акація“.*

Одинокий винахідник Яків Пастернак

фабрика цукрів і шоколяд Бельсько.

Одиноко правдиве

На 1-их Північних Торгах у Вільні під протекторатом

п. Марш Йосифа Пілсудського

зістало знова виріжнене і нагороджене

Великим Золотим Медалем.

ЖАДАЙТЕ у всіх кооперативах

МИЛА

Кооперативної Фабрики „ЦЕНТРОСОЮЗ“

ЖАДАЙТЕ І УЖИВАЙТЕ одинокну найліпшу і своєрідну

ПАСТУ ДО ОБУВИ ЕЛЕҐАНТ

О. Левицької і Ски. Львів, Кордецького 51.

1 ТИЖДЕНЬ ДЕШЕВИХ МУЖЕСЬКИХ КАПЕЛЮХІВ

ПОЗІР!

оголошує

Маґазин ґалянтерійний ПЕТРО МЯГКИЙ

Перемишль, ул. Францішканська 24.

Ожини і шипшини

(черниці зглядно ґлоґ — овоч дикої рожі) купуємо в кождій скількости цілком здорові, очищені в ціні по 30—40 сот. за кґ. **Просимо наша товчарня соків і овочевих вин „ПОМОНА“ Перемишль** ул. св. Івана ч. 55.

ТЕЛЕФОН 439.

ДЕНТИСТ

Мед. Др. СТЕПАН ДМОХОВСЬКИЙ

б. лікар Поліклініки у Берліні

Перемишль, Колійова 1.

Усі в обсяг новітньої дентистики входячі роботи. Прецизійна техніка дентистична.

Спеціялістичне лічення осіб вразливих і нервових.

Др. Михайло Ков

лікар очей (окуліст) ординує в Перемишлі, вул. Міцкевича 11. (в почтовім будинку).

750.000 золотих

може виграти кождий, хто закупить льос

1 КЛЯСИ ПОЛЬСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ЛЬОТЕРІЇ

в щасливій колектурі

ЯКОВА ВОЛЬМАНА, ПЕРЕМИШЛЬ, МІЦКЕВИЧА 7.

(коло почти).

Крім сего багато виграних по зол. 400.000, 350.000, 150.000, 100.000, 80.000, 75.000, 60.000, 50.000, 40.000, 35.000, 25.000, 20.000, 15.000, 10.000, 5.000, 3.000, як також велика кількість виграних нижче 3.000 золот.

Загальна сума виграних около 27 міліонів зол.

Тисячам людей приносить Польська Державна Льотерія рік-річно богацтво і добробут. **Наша колектура має незвичайне щастя.**

Що другий льос виграє!

ЦІНИ ЛЬОСІВ: за 1|4 льосу 10 зол. — за 1|2 льосу 20 зол. — Цілий льос 40 зол. — Замовлення виконується негайно. Висилаємо оригінальні льоси разом з чеком П. К. О. на пересилку вільну від оплати.

В тім місци розтяти і переслати виразно виповнене.

КАРТА ЗАМОВЛЕНЬ У. Г.

До Колектури Якова Вольмана в Перемишлі, Міцкевича 7.

Отсим замовляю _____ льосів цілих по 40 зол., _____ льосів половинок по 20 зол., _____ льосів чвертєк по 10 зол. Належитість в квоті зол. _____ вплачу по одержанню льосів чеком П. К. О. присланим мені Вп. фірмою.

Докладний адрес _____

Аптика і Дроґерія під „Звіздою“

істнуюча від 50 літ

в Перемишлі, ул. Францішканська ч. 24 (біля вежі)

поручає всякі аптичні ліки і всі артикули входячі в круг дроґерії

НА цілому світі в культурних домах перуть по більшій части милом „Sunlajt“. Всі знають, що причиною цього є випробувані від 50 літ прикмети цього мила.

Мило „Sunlajt“ має вигляд мила хрустально чистого, але не тільки вигляд: кождому хто в ньому найде які браки виплачується 20.000 золотих. Мило „Sunlajt“ завжди виходить побідником.

SUNLAJT

мило

Lever Brothers Limited. Anglja.

P.Sl. 5—25

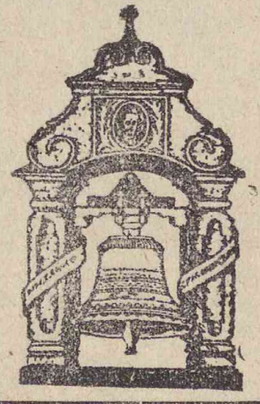

УВАГА

Не купуйте дзвонів по чужих фірмах, котрі Вас використовують, а в додатку дають Вам дзвони з лихої криці.

Найкращі, найтреваліші, а крім того гармонійні і мельодійні дзвони дістанеться лише

в одинокій українській ліярні дзвонів

Михайла Брилинського

у Львові-Замарстинів ул. св. Михайла ч. 14.

Погної на осінь

ПОРАДИ БЕЗПЛАТНО!

ЦІННИК ДАРОМ!

Сівалки, Молотілки, Трієри,

знамените камінне вугля на осінь

купуйте лише

в Спілці Українських Ґрономів

Кооператива у Львові, вул. Собіського 28.

НАЙЛІПШІ ВИРОБИ Число телефону 37—58.

НАЙНИЩІ ЦІНИ — НАЙДОГОДНІЙШІ СПЛАТИ.

Видавець і відвічальний редактор: Осип Сенечко. З друкарні Кнолєра і Сина в Перемишлі.